12/10/2019

Φωτοανάγνωση: Ένας ιστός που ενισχύει τη μάθηση

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Λιγότερο χρόνο μελέτης, ταχύτερη αποθήκευση πληροφοριών στη μνήμη και αποτελεσματικότερη μάθηση υπόσχεται η μέθοδος της φωτοανάγνωσης, που γίνεται γνωστή όλο και περισσότερο τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα. Το βιβλίο τοποθετείται σε αναλόγιο μπροστά από τον αναγνώστη, ενώ με τη βοήθεια ενός ιστού μεταξύ λέξεων και φράσεων, τον οποίο σχηματίζει σε ένα απλό χαρτί ο ενδιαφερόμενος, μαθητής, σπουδαστής ή ακόμη και επαγγελματίας, οι πληροφορίες αποκτούν νόημα και συνδέονται μεταξύ τους. Ακόμη και η ίδια η διαδικασία του σχηματισμού του ιστού εκτιμάται ότι ενισχύει πολύ την αποτύπωση των στοιχείων στη μνήμη ενώ συνολικά το σχεδιάγραμμα που προκύπτει θεωρείται ότι βοηθά πολύ στην ανάκληση των πληροφοριών.

“Κάθε μαθητής και κάθε μαθήτρια που έρχεται σε επαφή με τη φωτοανάγνωση κερδίζει χρόνο γιατί τελειώνει αυτό που θέλει να διαβάσει πιο σύντομα, κερδίζει γνώση γιατί μαθαίνει πιο αποτελεσματικά, κερδίζει δύναμη γιατί αποκτά αυτοπεποίθηση. Τελικά, όπως έλεγε ο Francis Bacon, γίνεται πιο ευτυχισμένος και η ευτυχία με βάση τον Επίκουρο είναι και μια μόνιμη κατάσταση” εξηγεί στο ΑΠΕ – ΜΠΕ η ψυχολόγος Βασιλική Γιαννακοπούλου.

Η διαδικασία της φωτοανάγνωσης

Περιγράφοντας αναλυτικά τη διαδικασία, η κ. Γιαννακοπούλου επισημαίνει ότι η φωτοανάγνωση αλλάζει το τρόπο με τον οποίο τοποθετούμε το βιβλίο μπροστά μας. Συγκεκριμένα, το βιβλίο σταματά να βρίσκεται πάνω στο γραφείο και μπαίνει σε ένα αναλόγιο, γεγονός που δίνει τη δυνατότητα στο μάτι να λειτουργήσει διαφορετικά, να παίξει με το βιβλίο, να σκανάρει πιο εύκολα και πιο γρήγορα τις λέξεις – κλειδιά που υπάρχουν στο κείμενο. Με βάση αυτές τις λέξεις το παιδί ή ο ενήλικας μπορεί να δημιουργήσει ένα δικό του ιστό, παρόμοιο με εκείνον της αράχνης, ενώ από μόνη της η διαδικασία αυτή είναι αρκετή για κάποιον ώστε να μάθει το 50% του νοήματος ενός κειμένου. Το υπόλοιπο νόημα αποτυπώνεται και εκείνο με τη μορφή λέξεων – κλειδιών, εμπλουτίζοντας τον αρχικό ιστό με περισσότερες συνδέσεις.

Το αποτέλεσμα, σύμφωνα με την ψυχολόγο είναι, μεταξύ άλλων, η καλύτερη συγκέντρωση της προσοχής, η καλύτερη κατανόηση του νοήματος του κειμένου, η ταχύτερη ανάγνωση, η αποτελεσματικότερη ανάκληση και η βελτίωση της μνήμης.

Είκοσι μία μέρες για την αποτελεσματική μάθηση, ενενήντα για να κτιστεί μια συνήθεια

Ο τρόπος μαθαίνεται γρήγορα, μέσα σε λίγες ώρες ενώ όσο περισσότερο κανείς εξασκείται στην φωτοανάγνωση τόσο καλύτερα μπορεί να τη χρησιμοποιεί. “Όπως όλα τα πράγματα, έτσι και η φωτοανάγνωση χρειάζεται τουλάχιστον 21 μέρες συνεχόμενης ενασχόλησης για να δημιουργηθεί μια νέα νευρωνική σύναψη στον εγκέφαλο, δηλαδή για να επικοινωνήσουν οι νευρώνες μεταξύ τους. Έτσι μαθαίνεται καλύτερα μια πρακτική, αρκεί, βέβαια, η ενασχόληση με αυτήν να είναι καθημερινή. Για τον εγκέφαλο του ανθρώπου, άλλωστε, δεν υπάρχουν Σαββατοκύριακα…” αναφέρει.

Από εκεί και πέρα, όπως τονίζει, για να κτιστεί μια νέα συνήθεια, αυτή της φωτοανάγνωσης, χρειάζονται περίπου 66 με 90 μέρες, σύμφωνα με τους ειδικούς. Μετά από αυτή τη συνεχόμενη ενασχόληση μπορεί κάποιος να διαβάζει με τον συγκεκριμένο τρόπο και ο τρόπος αυτός να αποδίδει στο βαθμό που μπορεί.

Θετικά αποτελέσματα σε μαθητές και μαθήτριες

Η μέθοδος της φωτοανάγνωσης έχει ήδη δοκιμαστεί με επιτυχία σε μαθητές και μαθήτριες και μάλιστα και σε υποψηφίους των πανελληνίων εξετάσεων. “Ακόμη και στις περιπτώσεις που οι υποψήφιοι έπρεπε να αποστηθίσουν κείμενα, η φωτοανάγνωση τους βοήθησε πολύ. Πιο συγκεκριμένα, μαθητές κατάφερναν με

τους ιστούς που δημιουργούσαν να μαθαίνουν το βαθύτερο νόημα ενός κειμένου αλλά και τις λεπτομέρειες που συνδέονταν με αυτό καθώς οι συγκεκριμένες λέξεις που περιλαμβάνονται σε έναν ιστό ανασύρουν από τη μνήμη και τις υπόλοιπες λέξεις με τη σειρά που παραθέτονται στο βιβλίο. Με τον ίδιο, μάλιστα, τρόπο μειώθηκε και το άγχος των μαθητών καθώς γνώριζαν ότι δεν υπήρχε η περίπτωση να τα ξεχάσουν όλα αφού τουλάχιστον η βασική γνώση υπήρχε" σχολιάζει. Διευκρινίζει, μάλιστα, ότι στις περιπτώσεις που απαιτείται η καλύτερη δυνατή αποθήκευση στη μνήμη, είναι καλό οι βασικές έννοιες ή λέξεις – κλειδιά να συνδέονται με προσωπικές πεποιθήσεις των μαθητών, βιώματά τους, γνώριμα πρόσωπα και καταστάσεις, ώστε η μάθηση να είναι ακόμη βαθύτερη.

Στο ίδιο μήκος κύματος, η φωτοανάγνωση φάνηκε να έχει πολύ θετικά αποτελέσματα και σε παιδιά με διαταραχές ελλειμματικής προσοχής και μαθησιακές δυσκολίες, δυσαναγνωσία ή δυσορθογραφία. "Παιδάκι της Τρίτης Δημοτικού με ΔΕΠΥ και δυσλεξία, που το καλοκαίρι διάβαζε 17 λέξεις το πεντάλεπτο, κατάφερε μετά από σχετική παρέμβαση να διαβάζει μέσα στη χρονιά 600 λέξεις το πεντάλεπτο αλλά και να κατανοεί το κείμενο" σημειώνει.

Σήμερα πια η φωτοανάγνωση διδάσκεται σε σεμινάρια για μαθητές, φοιτητές ή για ενήλικες (λογιστές, δικηγόρους, δασκάλους κ.α.) σε συνδυασμό με ασκήσεις μνήμης και ασκήσεις που βελτιώνουν την ταχύτητα της ανάγνωσης. Η Κεντρική Δημοτική Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης διοργανώνει σειρά σεμιναρίων τα οποία παρουσιάζει η κ. Γιαννακοπούλου ενώ διοργανώνονται δωρεάν μαθήματα για παιδιά δημοτικού. "Η φωτοανάγνωση είναι μια εναλλακτική για μαθητές, σπουδαστές, φοιτητές αλλά και για επαγγελματίες καθώς και για οποιονδήποτε επιθυμεί να αλλάξει τη σχέση του με το βιβλίο, τον τρόπο σκέψης του, την καθημερινότητά του…" επισημαίνει χαρακτηριστικά.

Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ